

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 óra 1.50 K | 1 óra 2 K
1 évre 18 K | 1 évre 24 K

Szo. közlöny és kiadói hivatal: Szent István-ter 1., Telefon 208.

Felolós szerkesztő: Hajós József.

A munkapárt kötekedése.

Enyhe szóval illetjük a munkapártot, ha az indemnitás tárgyalása alatt tanusított magatartásáról azt állapítjuk meg, hogy csupa kötekedés volt. Politikai kérdésektől épügy, mint gazdasági dolgokban az apró túszerzők kicsinyes rendszerét vitte harcra, amelyet csak szembe kell állítani az államélet minden területén a nemzet elé tornyosuló nagy és komoly feladatokkal s méltatlansága a maga egész meztelenségében áll előttünk.

Ezt a szembeállítását mesterei kézzel végezték el előbb Wekerle és új pénzügyminisztere, Popovics, a vira utolsó napján pedig Szerényi. A politikai természetű évődésekről a miniszterelnök mutatta ki igazán neveléses voltukat. Sohase kössön a munkapárt a kormány körül tömörülő új alakulás sokfejűségébe, amikor ez az erkölcsi együttműködés összes feltételei birtokában vállalta küldetését, pedig jómaga, miként ez már választójogi felfogásainak sokféleségéből is annyira kitűnik, merő ellentétekből áll. Legkevésbé keresheti mások szemében a szálkát Hegedüs Loránt, aki saját személyében valóságos gyűjtemény a legellentétebb jogi személyiségeknek. Ép ily mélyre vágott a munkapárti elevenébe a miniszterelnök azokkal a ripsztjaival is, amik a vámuinóra, a délszláv és a lengyel kérdésekre és a közéletmezésre vonatkozó további okvetetlenkedéstől remélhetőleg egyszerűsmindenkorra kedvét vették a munkapártnak.

A Wekerle-kormány két markáns gazdasági tekintélye; Popovics is, Szerényi is, olyan fölényes szaktudással, a gazdasági boldogulás feltételeinek olyan tisztult megismerésével tarták a nemzet elé tennivalókat, hogy amig egyrészt teljesen hangját vették az imént még lármás gancsoskodásnak, ugyanakkor másrészt fejtegetéseik hatása

alatt szemlélatomást vert gyökereket hallgatóikban az a bizakodás, hogy bárminő súlyos terheket is rakott vállainkra a háboru horribilis költsége s akármilyen nagy igényeket támasztis jövőre velünk szemben a népek gazdasági versenyre, akiknek kezében ma sorsunk van, azoknak vezetése alatt Magyarország az új gazdasági elhelyezkedés teherpróbáját is becsülettel fogja megállani.

Bizunk hozzá, hogy lassanként a kötekedő hangulat is megszűnik. Csak látnia kell, hogy — a karaván halad.

A háboru hiriei.

A lengyel csapatok csatlakozása a németekhez. Varsó, február 26. Dobor Muznieki tábornok, a Bobrujszknai 116. lengyel csapatos parancsnoka kérték intézett a német hadvezetéshez, hogy ősszekőző tisztelettel állítsák helyra az ősszekötést, hogy a német és lengyel csapatok együtt küzdjenek a bolsevikiek ellen.

A németek folytatják hadműveleteiket Oroszországban. A „Frankfurter Zeitung” berlini jelentése szerint a német katonai operációk, a legutóbbi orosz sztrátrávirat oltandó is törvényszerűen tovább folyt. Az orosz nép teljesen apáttusán viselkedik, a német csapatok mindenütt bőséges élelmiszerkészleteket találnak. Különösen Ukrajnában alapították meg, hogy az ország rendkívül gazdag lisztben és egyéb gabona nemlétkben. A német csapatok egyes vidékeken még 1915-ből való gabonakészleteket is találtak. A német csapatok Kovelből való előnyomulásuk óta 1850 orosz ágyú zsákmányoltak.

Németország közölte békefelteletét Oroszországgal szemben. A balki kormányok nem tartoznak orosz fenntarthatóság alá. — Oroszországnak békei kell köntie Ukrajnával és ki kell őrítie Ukrajnát és Finnországot. — A békefeltételek 48 óra alatt elfogadandók.

Kedvezően alakulnak a román tárgyalások. Bécs, február 26. A tárgyalások a román delegátu sokkal kedvezően alakulnak. Beavatott helyeken most valamivel kedvezőbbben állnak meg. Semleges diplomáciai körökben azt hiszik, hogy a keleti helyzet rövid időn belüli tökéletesen tisztázódni fog. A románok Dobrudzsáért három bosszarábiai területet kérnek.

HIREK.

— Hadi képkiallítás. A Nagy Endre hadiképkiallítása a vármegyeházi nagyteremben vége felé közeledik s még csak pár napig marad nyitva. Az érdeklődés a képkiallítás iránt állandóan igen nagy s mind több és több képet vásárol a műértő közönség. Ujban dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök, gróf Károlyi József, Hellay Janóné, dr. Nagy Zsigmond, Silbermann N. stb. vásároltak meg több képet. Egy helyben készült kép, Nagy Ignác ügyvéd remekül sikerült portréja is kiállításra fog kerülni a legközelebbi napokban; az utolsó sumitásokat most végzi rajta Nagy Endre festőművész.

— Rézgálicot kér a városi hatóság a hormánytól a helybeli szőlősgardák szükségletének fedezésére. Huszezer kilogramm rézgálicra volna szükség. Reméljük, hogy megkapjuk.

— Toborzó sajtógyűlés Csek véron. Impozáns és gazdag műsor keretében tartott meg Csákvár kath. népe f. hó 24-én d. u. a kath. kör nagytermében toborzó, agáló sajtógyűlést a központi sajtó vállalat érdekében. A népes gyűlés első szónoka ill. Horváth József s. lelkész volt, aki lelkületes szavakban fejlette ki, hogy miérten van szükség a keresztény sajtóra. Ugyancsak méltán vonásokkal ismertette az új keresztény sajtóvállalat létrejövését és célját Szilárd Gyula földm. isk. tanár. A gyűlés harmadik szónoka Dipold Kálmán volt, aki a ker. sajtó helyi terjesztéséről beszélt. A gyűlés nagy lelkesedéssel ejenezte és tapsolta a szónokokat. A gyűlést Szabó Jenő pleb. buzdító szavai zárták be. az meggyőző szavakkal beszélt a hallgatók lelkére e nemes ügy felkarolása és a sajtó részvények jegyzése érdekében. Az egyes szósoklatokat a kongregánisták énekcsapatai és szavalatai töltötték ki és tették vidorossá. A lelolyt agáló gyűlések máris fényes eredménye van, amennyiben már 70 sajtórészvényi jegyzetek eddig és a jegyzetek egyre szaporodnak. Így akarja kivenni Csákvár hitközség érdek név részét eme mindezt meg előrendd keresztény és hazafiai kötelezettségéből.

— Meghívás. A „Szent István” első apostoli királyról címzett temetkezési társulat 1918. évi március hó 3-án reggel 7 órakor a székesegyházban szent misét mond, utána pedig fél 8 órakor, meg nem tarthatás esetén ugyanezen napon reggel fél 9 órakor a Kath. Kör földszinti termében LVI. rendes évi közgyűlést tartja. a következő tárgysorozat had:

1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzői jelentés az 1917. évi működésről. 3. A társulat zártszáma dásának, vagyonmérlegének és költségelőirányzatának bemutatás és ezzel kapcsolatban a pénztár számadás felülvizsgálatáról szóló számvizsgáló bizottsági jelentés és az igazgató-pénztárnok részéről adandó felmenyénre vonatkozó javaslat. 4. Választmányi tagsági helyek beöltése. 5. Esetleg beadandó indítványok tárgyalása, melyek azonban az alapszabályok 30. § a értelmében csak az esetben vételnek a közgyűlésen (tanácskozás alá, ha legalább 3 nappal a közgyűlés napja előtt az elnökhöz írásban beadták).

— Segélyfizetések. Harcoló rokkantia lett katonák, ugyancsak harcolóknak családjaiknak segélyfizetése március hó 1-én és 2-án szombaton less délelőtt 8-12-ig, városi ház I. emelet 4. sz. alatt; más napokon ezen segélyt a pénztár nem fizetheti.

— Maradjunk a régiiben. Kápolnásnyéki levelezőnk küldte az alábbi sorokat. Az utóbbi időben Kápolnásnyék község közeletében bizonyos felteszülés véhető észre. Mintha a nagy szellem csókolta volna homlokunk egyeseket, mert minden, ami hátrahagyható és köze, az itt a képviselőtestület gyűlése elő hozatik és megtárgyalatik. Így történt a dohányjeggyel is. Ne tessék csodálkozni. Itt valóságos dohányjeggyelről van szó, mint tessék Kassa városban, az első fejérmegyei dohányjeggyelről, mert tudtommal eddig még egyetlen községben sincs. E téren Kápolnásnyékre az elsőseg. mert itt élnek beletel folyik, s azonban miélyn leköv. okok tették indokolttá a dohányjegy bevezetését. A Kápolnásnyéki trafikot élők közvéleményébe ugyanis bevitte magát ama vélt, vagy való meggyőződés, hogy a szidóbollosok kevés trafikot adnak a kösnek. Aztán az a proteklózió, az a kegy és vállvergetés, amellyel azt a keveset is adják — az egyenesen bősztó. Ez ellen tenni kellett valamit. A község érdekeit minddig jánjelkesedéssel kündő Urháry Sándor ref. lelkész indítványára tehát, közgyűlési határozattal kimondatott a dohányjeggyrendszer bevezetése. A közgyűlési határozat megerősítés végett felküldtetit a miniszteriumba. A miniszter jóváhagyta a határozatot, s most már a jeggyrendszer mikénti életbeletetésének kérdése, a folyó hó 19-én tartott közgyűlés elől terjesztett. Ez alkalommal a pipász beinszülöttek tömegel, kettes, hármas csoportokban folongtak a községhez előlt, s nyogokat köpve tárgyalták az ügyet. El kell vanni a szidóbollosoktól a trafikot! Azek

bilincskereszavakat szívnak, nekünk bago se jut! Azért lesz jó a do hányjegy! Mindenképp kapjon igazságosan! Késze a trafikot a jószág, vagy akit megfizetünk vele. Ez volt az általános hangulat. Benn a tanácssteremben, a 17 képviselő hasonlóképp vélekedett. A dohányjegy bevétele tehát általános óhaj volt. Így aztán nem volt csoda, hogy a mésszjúk Urházy Sándor virágos meszőkön vezette az ügy tárgyalását, azon önzetlen indítványát, hogy a trafik pedig bizessék öre, ő majd a káplán jévat együtt a jegyrendeser alapján kioszlja azt közzegelésédesre. Valami nehéz borulat nyomta meg a tanácsstermet ezen indítványra. Mondjuk így: a csend törőttó. Spát doktor a szívek dobogásából ingyen konstátálta, hogy három képviselőnek árut szívbaja van. Ez bántotta őt, s hogy a szívbajásokat ne igazassa a tárgyalás — az indítványra vonatkozólag felszólal: maradjunk inkább a régiiben — igen! úgy van! — hangzott a képviselők ajánlói: maradjunk inkább a régiiben! A miniszterileg jóváhagyott dohányjegy ügye cök-mókostól ad átta tétértef. A községhez ádótt tolongó lömegek — egy-egy tagból álló csoportjai, megfordított pipaszárral fogták között — csendesen morgogták: maradjunk a régiiben...

Kuzmanek és Tamásy tábornokok a katonai becaféit bíróság előtt. Jelenték, hogy Kuzmanek gyalogsági tábornok és Tamásy altábornagy, Przemysl városnak hős perencsnokai köfel három évi orosz hadi fogság után Bécsbe értek, ahol Károly király kőfőn kihágatáson fogadta őket. A két tábornokot most egy tábornokból álló tiszti becafébíróság elé állították és felelősségre vonták őket Przemysl átadásáért. A két tábornok részletesen kifejtette azokat az okokat, amelyek őket Przemysl átadására kényszerítették. Mind a két tábornok teljesen igazolta magát s az ítélet felmentő volt.

Aki Magyarországon először foglalkozott a repülés problémájával. Kolozsvárról írják hogy e hó 17-én volt harmincévesfordulójának, hogy dr. Martin Lajos, a kolozsvári egyetemnek 25 éven át volt tudós professzora egy természettudományi előadás keretében legelőször lépett a nyíl-városság elé a repülés problémájáról tett közléseivel. Ezt az előadást Martia tanár 1888 február 17-én tartotta és néha találmányára egész vagyonát ráfordította, kortársai kigunyolták és voltak, akik össelönelnek nevésték. Martia tanár nagy tudását azonban legjobban bizonyítja, hogy a propellercaavart is ő találta fel.

— **Orszorosági hadifoglyaink hazatérése.** Jelentették, hogy Orszoroságból, mintán az orosz kormány szabadon bocsátotta a hadifoglyokat, létegesen térnek haza a magyar hadifoglyok. Több nyíre nagy csapatokba verődve gyalogolnak végig Orszoroszágon, hogy elérjék frontunkat. Tárno polba eddig már vagy 20 000

hadifogoly érkezett, de sokat helyeztek el a Csernovicban, Zlocovban és Zaleszcikben egyenesen a hazatérő hadifoglyok részére épített barakkokban is, úgy hogy eddig már körülbelül negyvenezen érkeztek haza Orszoroságból. Szurmay Sándor honvédelmi miniszter most Bécsbe utazott, hogy ott állalács megnyugvásra rendezze az Orszoroságból hazatérő magyar hadifoglyok ügyét.

— **Életbelép az árvizsgáló-bizottság.** Az országos központi árvizsgáló bizottság megalakításával kísérelték át az ipari cikkekkel ázótt szeméremellen-uzsorának megkezezesére. Az a módszer pedig nem elég a kívánt cél elérésére. Az eddig megjelent kormányrendeletek tulajnyomó részben a mezőgazdasági termények áráit szabályozták, így tehát az országos központi árvizsgáló bizottság árszabályozó működésével képpen az ipari cikkek árának mérséklésére fog irányulni. Ertesztésük szerint az árvizsgáló-bizottság nem aszandékozhat az egyes szabadfogalomban lévő cikkekre nézve ugynevezett irányárakat megállapítani, hanem a főméről kétes esetekben és kiváltképpen a hatósági beavatkozás folytán előálló peres esetekben fogja beavatkozását érvényesíteni olyan irányban, hogy megállapítsa a szóbanforgó cikkek jogszorgalmi áráit. Az a módszer pedig nem elég a kívánt cél elérésére. A szakaszerő véleményező tevékenységét eddig a kereskedelmi és iparkamara gyakorolta. Esentul másképp less. A budapesti államrendőrség lökapi-lyna-ölösöllőst kapott a Közle-lymeső Hivataltól, hogy a rendőri hatóságok a jogos árkövetelés megállapítása céljából eszentul ne a kamara, hanem a központi árvizsgáló bizottság véleményét kérjék ki. Legközelebb rendeletek fognak kibocsátani a vidéki bíróságokhoz, hogy a jövőben, amikor a kamarák helyett az országos árvizsgáló bizottsághoz forduljanak véleményezésre esetén. A magyar árvizsgáló bizottság keresni fogja az osztrák árvizsgáló bizottsággal való érintkezést is, hogy egységes eljárást állapítsanak meg. Minthogy pedig Ausztria akadályozta az ipari cikkek maximalizálást, előrelátható, hogy ha Auszliától függ, akkor eszentul sem fogja kormány határi szabhatni az osztrák. A kamarák kikapcsolásával a kormány sem ér el semmi komoly eredményt. Auszliát kell megazosítani: akkor a legfontosabb ruházati stb. cikkekben mindjárt olcsóbb lesz az élet Magyarországon.

— **A kriptá mint magtár.** Szabadkáról táviratozzák: Több szőri eredménytelen rekvizálás után most katonai segédlettel kezdtek meg Bácskában a rekvizálás. Az erélyes fellépésnek már eddig is fényes az eredménye, amennyiben Szentföldön, Kerény és Satapér közegészekben 250 vagonon elrejtett gabonát találtak. A kenyérmagvak legnagyobb részét a szántóföldeken a temetői sírokban és kriptákban voltak elrejtve.

— **Az angolok előnyomulása** Jeruzsálemről (Kletre Palesztinai jelentés, február 27. E hónap 27-én a heves esőzés ellenére is folytattuk Jeruzsálemről keletre való előnyomulásunkat. Csapa-taink négy mérföldnyire állanak Jerichón túl. Ugyanakkor Jeru zsálemről ezraknyugatra lévő vo náunkat a Nabluszba vlvó uttó nyugatra lévő szakasszon négy mérföldnyi szélességben és egy mérföldnyi mélységben előretolluk.

Köhögés ellen kitűnően bevált háziszor a Störk-pasztila. Egy doboz ára 1 korona. Kapható: Szűts-Róbert Károly királyi téri gyógyszerárúháza.

— **Szept. májait pörbenés arcltszállásnag apólasára bizts-hatásu szer a „Korona tejkrem” (ezelőtt Crème de Laktine), mely parszon használat után az arcol báronysimává és hűfehérré tesz. Egy kis tégely 1.50 K. Nagytégely 3 K. Kapható Szűts-Róbert gyógy-szerárúháza.**

Színház.

Heti színházi műsor:
Csütörtök: d. u. Tücsök Matyi, a Pro Patria javára gyermek előadás.
este: Lyon Lea.
Péntek: A kis gróf. Gulyás M. jutalomjátéka.
Szombat: d. u. Szambul rózsája. este: Léányvásár.
Vasárnap: d. u. Csárdáskirálynő. este: Vasgyáros.

Mozi.

Az Apolló igazgatósága közli:
Az Apolló-színház előadásai március 1. től, péntektől kezdve naponta fél 7 és fél 9 órakor kezdődnek. Vasárnap és ünnepnap négy előadás: 3, 5 7 és 9 órakor.

A képviselőválasztók 1919 évi névjegyzékének összeállítására alakított küldöttségek elnökei a következő hirdetményt teszik közzé.

5/1918 közp. vál.

Hatósági hirdetmény.

A m. kir. belügyminisztor 1939/II a 1918 B. M. számú körendelet és a központi választmány 2/1918 számú határozata alapján hivatalosan közhirő tesszük, hogy az előkeltünk alatt álló öszzeirő küldöttségek az országgyűlési képviselő vá lasztók 1919 évre érvényes névjegyzékének az 1918 évi XIV. te. szerlati öszzeirősi munkálatát 1918 március hó 1-ső napján kezdi meg s legkésőbb március hó 30-ig befejezik. Üléseiket vasár- és ünnepnapok kivételével mindenkor délután 4 óratól 7 óráig tartják a városház tanácsstermében. Felhívjuk az érdekelteket.

hogy választói joguk igazolására végezt okirataik bemutatása mellett az öszzeirősi küldöttség előtt jelentkezenek.

A fenti szavazó körökbe tartozó hivatali főnököket és munkaadókat felhívjuk, hogy a fenti cikk 55 §-ában előírt jögy-zékeket a város polgármestere által hozzájuk intézett felhívás vételétől számított 8 nap alatt hozzáuk vagy a polgármester urhoz okvetlen mutassák be. Megjegyezzük, hogy aki a képviselőválasztónak az 1918 évre érvényes névjegyzékbe jogerősen fel van véve s a választásra jogosultak közül a fenti t. cikk 13, 14 §-ai értelmében választói jogát megtartja mindaddig, míg régi jogcíme változatlanul fennáll ugyanabban a községben, amelynek névjegy-zékébe az 1918 évre felvették. Székesfehérvárott 1918 febr. 20. Nagy Ignác s. k. Dr. Csöppentzy Mihály s. k. Dr. Hony Géza s. k. Kristóf Károly s. k. öszzeirő küldöttségi elnökek.

APONIRDETÉSEK

Vadász törtények „Wollersdorff” gyártmány szerűtől töltött ára 100 drb. kb. 50 korona ez évi szállításra megrendeléseket felvesz Szigetly Testvérek cég.
Teljesen új cipész szerszám: új kaptakkal és egy stropológó jutány árón eladó. Természtávan dohánytöszdejében, Vörösmarty tér.
Masamód kisasszony felvetés Knaszovitzky divatruházában.
Szeder-utca 14. számú há szabadkézből eladó.

Urania-színház

Szerdán és csütörtökön, február hó 27-én és 28-án: Közkívánatra! **NAPNYUGATI HERCZEGNŐ.** Henny Porten legszebb vigjátéka 4 felvonásban. Remek kiegészítő műsor. Előadások fél 6 és fél 9 órakor.

Apolló-színház

Szerdán és csütörtökön, február hó 27 és 28-án: **A KÖSZIVÜ EMBER.** Dráma 4 felvonásban. Főszereplő Gunnar-Tolnacs. Kiegészítő műsor. Előadások 6 és fél 9 órakor. Rendés helylyrak. Legközelebb: **Dr. Lauffon.**

„Urania“-színház **A TOPPRINI NÁSZ** Főszereplők: Bojda Juczi, Ágh Ilona, Maltysovskij Ilona, Betá Paula, Simon Mariska, dr. Torday O. péntek, szombat és vasárnapi újdonsága! Csermely Gyula gyönyörű regénye 4 felvonásban. Vasárnap 4 előadás: 3, 5, 7 és fél 9 órakor. Előadások kősznapokon fél 7 és fél 9 órakor. Rendés helylyrak. Nyoma Egy ászegyel Könyvnyomda Székesfehérvár.